

Politika i izučavanje politike

Šta je to politika?

- ▶ Djelatnost kojom ljudi stvaraju, održavaju i mijenjaju opšta pravila po kojima žive.
- ▶ Čovjek kao “zoon politikon”, Aristotel, *Politika*
- ▶ “puko sredstvo za uspon”, Samjuel Džonson
- ▶ “sistematsko organizovanje mržnje”, Henri Adams

Šta je politika?

- ▶ Dinamika *sukoba i saradnje*
- ▶ Proces usaglašavanja interesa
- ▶ “Sporan pojam”:
 - ▶ Politika kao umjetnost vladanja
 - ▶ Politika kao javni poslovi
 - ▶ Politika kao sporazum i saglasnost
 - ▶ Politika kao moć i raspodjela resursa

Politika je umjetnost vladanja?

- “Politika nije nauka... već umjetnost”, Bizmark
- Etimologija - *polis*
- Tradicionalno shvatanje - “ono što se tiče države”
- Moderno shvatanje - politika svuda oko nas
- Antipolitika - razočaranje formalnim i ustanovljenim političkim procesima koje se ogleda ili u neučestvovanju ili u podrško antisistemskim partijama ili primjeni direktne akcije.
- Nikolo Makijaveli

Vlast, moć, autoritet

- Moć - sposobnost da se dostigne željeni rezultat:
 - Ekonomska
 - Politička
 - Fizička
 - Kulturna...
- Vlast - legitimna moć, institucionalizovana moć
- Porijeklo legitimnosti (M. Veber):
 - Tradicionalna vlast
 - Harizmatska vlast
 - Pravno-racionalna vlast
- Autoritet - kada je moć/vlast prihvaćena

Politika kao javni poslovi?

- ▶ Podjela javna - privatna sfera
- ▶ Gdje je granica?
- ▶ Edmund Berk: civilno društvo su porodične i rodbinske grupe, privatni preduzetnici, sindikati, klubovi i sve one grupe koje su građani osnovali radi zadovoljenja svojih interesa, a ne interesa društva u cjelini
- ▶ Hana Arent

Javno	Privatno
Država, uprava, vlada	Civilno društvo, sindikat, porodica

Javno	Privatno
Politika, trgovina, umjetnost, kultura...	Lična sfera, porodica

Politika kao sporazum i saglasnost?

- ▶ Način na koji se donose odluke
- ▶ Konsenzus:
 - ▶ Proceduralni konsenzus
 - ▶ Supstancijalni konsenzus

Politika kao moć?

- ▶ Politika: ko dobija, šta, kada i kako? Harold Lasvel
- ▶ Tri lica moći:
 - ▶ Moć kao donošenje odluka
 - ▶ Moć kao određivanje dnevnog reda
 - ▶ Moć kao kontrola mišljenja

Naučnost politikologije?